

Inspraakbijdrage van VVN en VBN Uitvoeringsplan Verkeersveiligheid 2024

8 februari 2024

Dank voor de mogelijkheid om in te spreken op het UP Verkeersveiligheid.

Mijn naam is Jan van Dogenaar en ik voer het woord namens de Voetgangersvereniging Nederland en de Voetgangersbeweging Nederland. Ik wil de gemeente bedanken voor de aandacht die zij heeft aan de verkeersveiligheid in de stad.

De voetgangersorganisaties concluderen dat de voetganger centraal moet staan in het denken over veilig verkeer in de stad. En dan bedoelen we ook echt: “De voetganger op 1”

Met voetganger bedoelen we niet in de eerste plaats de recreatieve “wandelaar”. Het begrip **voetganger** is veel breder. Het gaat dan om:

- functioneel lopen van A naar B, bijvoorbeeld naar school, naar het werk, de route van of naar het OV, door jongeren, ouderen en door mensen met een lichamelijke beperking (al dan niet met hulpmiddelen).
- verblijven: spelen, buiten vertoeven op een bankje in het park, elkaar ontmoeten,
- wandelen, het recreatieve lopen en joggen.

De positie van voetgangers is een maat voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Wij maken ons zorgen over de ruimte voor de voetganger. De onveiligheid, veroorzaakt door de auto's is zeker niet teneinde, maar gemeente is druk bezig met het verder autoluw maken van de stad. Echter, met de snelle opkomst van e- en fat-bikes zijn de fietsen die dominante positie van de auto snel aan het overnemen. Dat komt niet ten goede aan de ruimte voor de voetganger op de stoep en zeker ook niet aan zijn of haar (gevoel van) veiligheid in het verkeer.

De omvang, het gewicht en de grote snelheidsverschillen tussen fietsers nemen toe. Daardoor vormen zij een steeds grotere bron van onveiligheid. Fietsers komen door hun relatief hoge snelheid, hun aantal, de slechte bescherming en de soms onoverzichtelijke situaties, het vaakst in de ongevallen statistieken voor. Over voetgangers ontbreken nog veel cijfers. Niet in de laatste plaats, omdat zij wettelijk niet gezien worden als een verkeersdeelnemer. Hoogst opmerkelijk!

Dat wil niet zeggen, dat de omgevingsveiligheid voor voetgangers beter is dan die van fietsers. Voetgangers komen steeds meer in de knel. En dat is een heel slecht teken voor een gezonde stad. Voetgangers gaan ongelukken vermijden. Ouderen durven de straat niet meer op, kinderen worden met de auto naar school gebracht.. Het gevoel van onveiligheid is nog sterker bij blinden bijvoorbeeld. Een auto horen zij wel aankomen, maar ze schrikken van de geruisloze e-bikes, zeker als oversteekvoorzieningen ondermaats zijn. Vult u zelf maar verder in!

Die kant moet het niet op met de stad.

We willen u een paar actiepunten ter overweging meegeven:

1. Verzamel meer gegevens over voetgangers, met name over hun mobiliteit in de stad, hun vermijdingsgedrag en hun feitelijke en beleefde veiligheid.
2. Stop met het in één adem noemen van voetgangers en fietsers in beleidsdocumenten. Voetgangers hebben andere behoeften en veiligheidsissues dan fietsers. Ze moeten daarom niet met elkaar op één hoop gegooid worden.
3. Ontwerp de stad op basis van de behoeften van de voetganger, voor een gezonde, leefbare, levendige en veilige stad voor alle verkeersdeelnemers.
4. Kom met een integraal parkeerbeleid voor auto's en fietsen en voor het stallen van alles wat nu op de stoep staat. Als er een keus gemaakt moet worden tussen een stallingsplek of veilige voetgangersdoorgang? Dan valt de keus altijd op de doorgang voor de voetganger.
5. Ontwerp een handhavingsplan "Ruimte voor de Voetganger" per stadsdeel. Handhaaf de regels zodat de openbare ruimte ook in de praktijk voetgangersvriendelijk blijft. Stel vast welke actoren verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de handhavingsplannen.
6. Stop met Shared Spaces. Zij veronderstellen gelijkheid van verkeersdeelnemers. Met de komst van de snel-fietsen werkt dit niet (meer). Voetgangers zijn de langzaamste en kwetsbaarste partij op straat en hebben juist daarom bescherming nodig, een -veilig- eigen domein.
7. Tot slot: een stad die de voetganger op één zet, is een verkeersveilige en inclusieve stad. Daarom stellen wij voor om volgend jaar in Amsterdam (750 jaar!) het "Jaar van de voetganger" uit te roepen en een groot offensief te beginnen om ruimte te maken voor de voetganger. Ruimte in infrastructuur maar ook ruimte voor een nieuw voetgangersbewustzijn in de stad.

Dank voor uw aandacht!